

Qualiteits Accreditatie-instituut Tandheelkunde

<http://www.q-keurmerk.nl/>

Het Q-Keurmerk® van het Qualiteits Accreditatie-instituut Tandheelkunde (QuAT) is het door de professe erkende keurmerk voor tandheelkundige bij- en nascholing. Deelnemers aan cursussen met een Q-keurmerk zijn verzekerd van het behalen van geaccrediteerde nascholingspunten (uren). De registratie hiervan wordt verzorgd door het Kwaliteitsregister Tandartsen (KRT) en het Kwaliteitsregister Mondhygiënist (KRM). Tandartsen die zijn ingeschreven bij het KRT moeten in 5 jaar minimaal 120 uur bij- en nascholing hebben gevolgd.

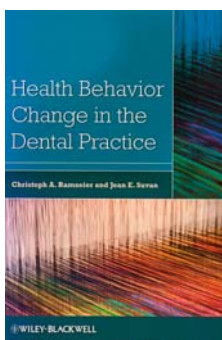
Het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* draagt sinds januari 2005 het Q-Keurmerk® en voldoet daarmee aan de hiervoor gestelde eisen. Sinds januari 2007 staat in elke aflevering van het tijdschrift een kennistoets. Abonnees kunnen deze toets maken via de website www.nvtv.nl. De toets bestaat uit 3 vragen over 3 artikelen, waarmee de tandheelkundige kennis wordt getoetst. Zijn 7 van de 9 vragen juist beantwoord – het resultaat is direct te zien – dan behaalt men 3 accreditatiepunten die automatisch bij het

KRT worden geregistreerd. Per e-mail wordt een certificaat toegestuurd.

Op de website van het QuAT (www.q-keurmerk.nl/) is te zien waarom het keurmerk is ingevoerd, welke organisaties en/of cursussen het Q-Keurmerk® mogen voeren en welke criteria hiervoor gelden. Het QuAT zelf is door het TNO getoetst in maart 2010. Een cursusaanbieder krijgt het Q-Keurmerk® voor een periode van 3 jaar en dit wordt afgegeven op basis van de tijdens de aanvraag geldende kwaliteitscriteria. Bij verlenging vindt heraccreditatie plaats. Het QuAT informeert de cursusaanbieder wanneer de accreditatie verloopt. Op de website is een formulier te downloaden dat uiterlijk 3 maanden voor de aflooptdatum moet worden ingediend.

Het Q-Keurmerk® kan worden aangevraagd door organisatoren van een cursus, congres, symposium, workshop, praktische cursus, e-learningcursus en door redacties van tijdschriften. Op de website <http://www.q-keurmerk.nl/> onder 'Wie zijn Q® geaccrediteerd' is een overzicht te zien van geaccrediteerde bij- en nascholingscursussen en tijdschriften.

Gedragverandering bij patiënten

C.A. Ramseier, J.E. Suvan
Health behavior change in dental practice
Chichester: Wiley-Blackwell, 2010
177 bl., £ 29,99.
ISBN 978 0 8138 2106 1

Ondanks veel informatie en instructie blijkt het moeilijk bij patiënten in de mondzorgpraktijk gedragsverandering (bijvoorbeeld verbeteren van de mondhygiëne) te realiseren. Dit boek is uniek in zijn praktische benadering van de rol van de mondzorgverlener hierbij. Het begint met een prachtig overzicht van de meest bekende theorieën over gedragsverandering, met als conclusie dat gedragsverandering in stappen verloopt en met individuele verschillen. Aangegeven wordt dat een tandarts bij de gedragsverandering vooral kan helpen door zijn stijl van communiceren en hiertoe wordt de methodiek 'motivational interviewing' geïntroduceerd.

Een eerste stap hierbij is het helpen expliciteren van de interne motivatie. Dat is iets dat de patiënt van waarde acht in relatie tot een gedragsverandering, bijvoorbeeld verbetering van de mondgeur door te stoppen met roken. De stijl van communiceren is gebaseerd op open vragen, reflectief luisteren, empathie en structureren. De steun van de zorgverlener bij complexe, individuele en stapsgewijze gedragsverandering in combinatie

met de stijl van communicatie wordt praktisch uitgewerkt in 2 hoofdstukken. Zo wordt de techniek van de korte interventies beschreven: bij ieder bezoek aan de mondzorgpraktijk wordt kort (5-15 minuten) aandacht besteed aan de volgende stap in de gedragsverandering van de patiënt. In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op de plaats van 'ondersteunen bij gedragsverandering' in de opleiding tot tandarts. Daarmee wordt tevens voor alle mondzorgverleners inzicht gegeven in wat er van hen wordt gevraagd in dit opzicht.

Het boek bevat vooral korte beschrijvingen van theorie en toepassing in de mondzorgpraktijk, maar voorziet ook in een korte wetenschappelijke onderbouwing. Er zijn veel voorbeelden van (succesvolle) gesprekken opgenomen. Het boek leest gemakkelijk, maar dat zal niet altijd leiden tot succes in iedere mondzorgpraktijk. Wie gewend is directief informatie te geven zal eerst zelf moeten veranderen. Conclusie: dit boek is een aanrader voor iedereen werkzaam in de mondzorg, inclusief de opleiders tot tandarts en mondhygiënist.

Speeksel en wondgenezing

M. Oudhoff
Discovery of the wound-healing capacity of salivary histatins
Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam, 2010
161 bl., geïll.
ISBN 978 90 5335 345 5

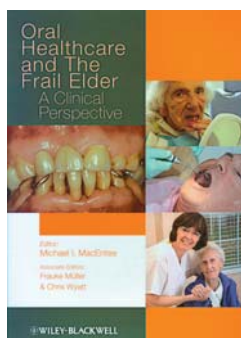
Een hond likt zijn wonden om deze sneller te laten helen. Daarnaast genezen wonden van de orale mucosa sneller dan die van de huid en met minder littekenweefsel. In speeksel moeten dus stoffen aanwezig zijn die de wondgenezing bevorderen. Welke stoffen hierbij een rol spelen is lang onbekend gebleven. In dit proefschrift wordt aangetoond dat histatine, een speeksel-eiwit waarvan bekend was dat het antimicrobiële eigenschappen bezit, sterke wondgenezende eigenschappen heeft.

Eerst werd in een weefselkweek aangetoond dat een beschadiging van de cellaag die zich op de bodem van een petrischaaltje had gevormd, sneller herstelde als deze cellaag werd blootgesteld aan speeksel. Vervolgens werd getest welke speekselcomponent verantwoordelijk was voor dit snellere herstel. Dat onderzoek leerde dat 1 component in het speeksel in het bijzonder deze eigenschap had, namelijk histatine. Vervolgens werd het effect van histatine op de wondgenezing van de huid getest in een complex wondmodel van artificiële huid. Ook in dit model kon worden aangetoond dat histatine wondgenezende eigenschappen had. Vervolgens

werd nagegaan welk deel van het histatinemolecuul wondgenezende eigenschappen bezat. Dit bleek een deel van 13 aminozuren te zijn. Door dit deel van het molecuul cyclisch te maken kon de wondgenezende potentie met een factor 1.000 worden verhoogd. Ten slotte toonden de onderzoekers aan dat naast histatine nog een ander molecuul in speeksel, het LL-37, wondgenezende eigenschappen had. LL-37 was echter in bepaalde concentraties toxic voor de cellen.

De vinding dat een bepaald deel van histatine wondgenezende eigenschappen had, dat deze eigenschappen konden worden versterkt en dat dit gemodificeerde histatinemolecuul in de experimentele opstelling niet toxic bleek te zijn, opent mogelijkheden om in te toekomst een histatinepreparaat te ontwikkelen voor humane toepassing om de wondgenezing te bevorderen. Verder ligt het in de verwachting dat een dergelijk preparaat ook de genezing van moeilijk helende wonden, zoals doorligwonden of wonden bij diabetes, kan bevorderen. Al met al heeft Menno Oudhoff een prachtig promotieonderzoek afgerond met mogelijk grote klinische implicaties.

Mondgezondheid van kwetsbare ouderen

M.I. MacEntee, F. Müller, C. Wyatt (eds.)
Oral healthcare and the frail elder. A clinical perspective
Ames: Wiley-Blackwell, 2011
305 bl., geïll. £ 82,99.
ISBN 978 0 8138 1264 9

In zijn voorwoord citeert hoofdredacteur MacEntee een geriater. Deze geriater heeft het concept 'frailty', in het Nederlands vertaald met kwetsbaarheid, simpel omschreven door te stellen dat een oudere kwetsbaar is als deze meer dan 10 seconden nodig heeft om zo snel mogelijk een traject van 3 meter heen en terug te lopen of als het hem niet lukt om met de armen over elkaar vanuit een harde rechte stoel op te staan. Met andere woorden: kijk, neem waar en dat kan voldoende zijn. Dat deze groep ouderen bijzondere aandacht verdient, ook van mondzorgverleners, wordt door het lezen van dit boek zonneklaar.

Het boek bevat een aantal beschouwende hoofdstukken over het belang van een goede mondgezondheid voor kwetsbare ouderen en over de psychische, sociale, etnisch-culturele en ethische vraagstukken die daarbij een rol kunnen spelen. Daarnaast zijn er hoofdstukken die gaan over de relatie tussen mondgezondheid en diverse aspecten van de algemene gezondheid

en over specifieke presentaties en consequenties van mondgezondheidsproblemen bij (kwetsbare) ouderen. Het misschien wel belangrijkste hoofdstuk belicht de preventie, onder andere door te benadrukken dat verzorgenden over voldoende kennis, de juiste attitude en adequate vaardigheden moeten beschikken om zorgafhankelijke kwetsbare ouderen te ondersteunen bij hun dagelijkse mondverzorging. Een onderwerp voor bijzondere attentie is de taak die een mondzorgverlener kan hebben in de multidisciplinaire palliatieve en terminale zorgverlening. Het aantal afbeeldingen in het boek is beperkt. Een minpuntje is dat de kwaliteit van de afbeeldingen niet geweldig is en dat ze vaak erg klein zijn. Eendoordeel: een goed leesbaar en instructief boek waarvan alle mondzorgverleners van vandaag en morgen kennis zouden moeten nemen.